

**Jomfruland
nasjonalpark**

Nasjonalparkstyret

Møtedato: 26.11.21

Saksnummer:

Saksbehandler: Morten Johannessen

Dato saksframlegg: 02.11.2021

Sak 2021/43: Forskrift om opptak og bruk av informasjon om bestemt angitte bunnforhold, høring

Bakgrunn

Forsvarsdepartementet har 13.09.21 sendt forskrift om opptak og bruk av informasjon om bestemt angitte bunnforhold på høring. Forskriften foreslås hjemlet i lov om informasjon om bestemt angitte områder, skjermingsverdige objekter og bunnforhold fra 2017. Høringsnotat følger vedlagt.

Utgangspunktet for forskriften er sikkerhetsmessige hensyn, men departementet opplyser at forskriften skal balansere sikkerhet mot næringslivets interesser og samfunnsformål.

Praksis i dag er at «private som ønsker å samle inn nye data eller som har behov for graderte data inngir søknad til Kartverket, som igjen søker Forsvaret v/Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH) om frigivelse/avgradering på deres vegne. FOH har fastsatt egne retningslinjer for henvendelser om avgradering og utlevering av datasett om bunnforhold, som følger reglene for avgradering i sikkerhetsloven med forskrifter. Hvorvidt unntak fra forbudet mot opptak og bruk av bunninformasjon skal gis, beror på en konkret helhetsvurdering. Det er hovedsakelig omfattende bruk av informasjon og systematisk opptak ved bruk av avansert utstyr for å gjennomføre systematiske kartlegginger av norskekysten det er behov for å kontrollere og beskytte mot. Utgangspunktet for vurderingen er en helhetsvurdering av den sikkerhetsmessige risikoen den planlagte aktiviteten vil innebære og det konkrete skjermingsbehovet informasjonen har. Relevante momenter i vurderingen er blant annet

- *områdets størrelse*
- *områdets sensitivitet*
- *om området er innenfor eller i nærheten av Forsvarets fastsatte forbudsområder etter forskrift om militære forbudsområder innen Sjøforsvaret*
- *hvem som ber om avgradering og utlevering*
- *til hvilket formål informasjonen skal brukes, herunder privat eller nærings- eller samfunnsformål*
- *hvordan kartleggingen skal foretas, herunder hvilket utstyr som brukes og hvilken kvalitet og oppløsning dataene vil få*
- *om, og eventuelt i hvilket omfang, informasjonen skal deles med tredjeparter*
- *om informasjonen kan gjøres tilgjengelig ved å gjøre den taushetsbelagt*

Det kan nevnes at tillatelse til bruk av høyoppløselige dybde data i forbindelse med forarbeidene til Jomfruland nasjonalpark ble innhentet etter denne ordningen i 2014.

Med «opptak og bruk av informasjon» menes at «informasjonen blir innhentet og lagret på et medium slik at informasjonen kan brukes på et senere tidspunkt. Innsamling av informasjon som ikke kan lagres vil dermed ikke være opptak i lovens forstand. Med «på annen måte bruke» menes at forbudet gjelder alle former for behandling av informasjonen, inkludert det å mangfoldiggjøre, spre, behandle eller videreformidle informasjonen til andre, herunder også direkteoverføring av informasjonen.»

Informasjon som har lavere tetthet enn 50 x 50 meter og informasjon om bunnforhold 30 meter eller grunnere vil i utgangspunktet være ugradert. Departementet foreslår følgende:

Dybder relativt til sjøkart-null	>50mx50m	>25mx25m	<25mx25m
0-30 meter	Ugradert	Ugradert	Ugradert
30 meter>	Ugradert	Begrenset	Konfidensielt

Departementet ønsker å gjøre forskriften gjeldende også for blant annet Svalbard og Jan Mayen. Forskriften vil endre saksbehandlingspraksis ved at Kartverket vil behandle en større andel av sakene.

Forvalters vurdering

Jomfruland nasjonalpark består av ca. 98 prosent sjø, med dyp ned til ca. 60 meter i ytre del.

Kunnskapen om og forvaltningen av sjøbunnen kan forbedres vesentlig ved å ta i bruk moderne kartleggingsutstyr og modellering.

I prosjektet Frisk Oslofjord er det utviklet lovende økologiske bunnkart som kan gi nye muligheter. De økologiske bunnkartene er basert på kartlegging som i utgangspunktet ikke er tillatt i forslaget, da kartleggingen er høyoppløselig og fra dyp under 30 meter.

Det samme gjelder prosjektet Spøkelsesfiske som er startet opp i de marine nasjonalparkene fra svenskegrensen til Agder. Der er det planer om å bruke avansert, autonom undervannsfarkost som gjør høyoppløselig opptak på dypere vann og som kartlegger effektivt. Skal tapte fiskeredskap identifiseres for så å bli tatt opp, er en avhengig av den beste oppløseligheten på opptakene som er tilgjengelig.

Forvalter er bekymret for at forskriften vil være til hinder for bedre kunnskap, forvaltning og opprydding på sjøbunnen, noe som er vesentlige samfunnsinteresser som bør veie tungt opp mot sikkerhetshensyn. Forvalter har ikke grunnlag for å foreslå konkret hvordan forskriften kan innrettes for å avklare at denne typen virksomhet kan foregå uten at den i utgangspunktet er i strid med forskriften, men at departementet bes om å løse det.

Innstilling

Styret er bekymret for at forskriften vil være til hinder for bedre kunnskap om og forvaltning av sjøbunnen i nasjonalparken, samt opprydding. Det er vesentlige samfunnsinteresser som bør veie tungt opp mot sikkerhetshensyn.

Styret har ikke grunnlag for å foreslå konkret hvordan forskriften kan innrettes for å avklare at denne typen virksomhet kan foregå uten at den i utgangspunktet er i strid med forskriften, men ber departementet om å løse det.

Vedtak

Styret er bekymret for at forskriften vil være til hinder for bedre kunnskap om og forvaltning av sjøbunnen i nasjonalparken, samt opprydding. Det er vesentlige samfunnsinteresser som bør veie tungt opp mot sikkerhetshensyn.

Styret har ikke grunnlag for å foreslå konkret hvordan forskriften kan innrettes for å avklare at denne typen virksomhet kan foregå uten at den i utgangpunktet er i strid med forskriften, men ber departementet om å løse det.

Vedlegg

Høringsnotat

Utskrift til

Forsvarsdepartementet